FRAMBU
Senter for sjeldne funksjonshemninger

Programvarer på førskolenivå

Programvarer på førskolenivå

Dette er en generell beskrivelse av noen programmer som vi kan anbefale for våre brukere som befinner seg på funksjonsnivå tilsvarende førskolealder.
Ettersom programmene kan brukes på forskjellig vis og av andre aldersgrupper og målgrupper enn primært tiltenkt, så grupperer vi i denne oversikten hovedsakelig etter bruksområder, men noen programmer har i tillegg oppgitt aldersnivå.

Tidlig stimulering og aktivisering.

Leketøysbutikken er et å trykke/hende program med 18 gode animasjoner og med lyd som tales når en trykker på tastaturet eller en bryter. Programmet passer for nybegynnere ved datamaskinen for å lære forståelsen av *årsak og virkning*, å velge blant ulike alternativer og å huske det som vises på skjermen.
Det består av 3 deler : *Se leketøy*, som starter med en tom skjerm og spiller en animasjon av gangen, *Velg leketøy*, der en velger en animasjon ut fra 2 bilder, og *Huske leketøy*, der et bilde vises med tilhørende lyd, fulgt av 2 alternativer, hvorav det ene er rett. Alle bilder kan skrives ut.

Abrakadabra er et trykke-bygge program hvor et bilde bygges opp litt etter litt ved 5 eller flere trykk. Respons/belønning er animasjon og lyd ved ferdiglaget bilde. Mange detaljer og variasjoner på 3 nivåer.

Andungen er et enkelt fargeleggingsprogram der et bilde fylles ut bit for bit ved gjentatte trykk på tastatur, museknapp eller bryter. Lyder kan velges av eller på for å akkompagnere hvert steg En kan også velge å la en del av figuren være gjemt bak en sky, og på den måten skape en "Lytt og gjett"- situasjon, der en får høre lyden ved første trykk og se og høre hvilket dyr som gjemte seg ved neste trykk osv.

Steg for Steg inneholder 20 bilder som kan avdekkes på forskjellige måter. Når hele bildet synes, animeres det, og musikk spilles. Det kan velges hvor mange steg en skal kunne ta for å se bildet og høre musikken.
Styring kan skje med bryter(e), mus, tastatur, pekeskjerm eller styrespak.

Happenings er et trykke-bygge program med 4 ulike kategorier "Musikk", "Dyr", "Sport" og "Yrker". I hver kategori kan du bygge op 8 ulike miljøer. Som belønning med ferdig oppbygging får du en animasjon og musikk eller annen lydeffekt.
Flotte illustrasjoner og en rekke innstillingsmuligheter.

TouchGames 1 og 2 er aktiviserings- og stimuleringsprogrammer med retningstrening, sortering og hukommelsestrening, bildeutfylling m.m., samt "trykk og noe skjer". Nr. 2 har også fargelegging i tillegg til andre varianter. Fine bilder, animasjon og lyd som egner seg til tidlig stimulering i samhandling med en hjelpeperson, eller til videre bruk i egenaktivitet.
Programmet egner seg meget godt for berøringsskjerm, da det er oversiktlig med enkle handlinger og figurer på skjermen. Forhandles av Normedia (se siste siden).

Det finnes et stort utvalg av programmer til stimulering og aktivisering hos forhandlere. Adresser til noen forhandlere med stort utvalg finnes på siste siden.

Språk / begrep – Stimulering og aktivisering.

Banke på. Vi banker på dører med forskjellige farger og går på besøk fra rom til rom. Enkle høytleste tekster og enkle animasjoner som gir utgangspunkt for nysgjerrighet og samtale. En enkel innføring i interaktive programmer og velegnet til berøringsskjerm. Fåes kun hos Tanum bokhandel.

Labbe Langøres Lek & Lær 1,5 – 3 år er det første av flere programmer i en serie opp til 8 år. Her kan man spille enkle spill uten å klikke med musen, bare flytte på den eller trykke en tast på tastaturet. Fin å bruke på stadiet før ferdigheter til musestyring.

Labbe Langøre Lek & Lær 2 består av i alt 6 ulike spill, 9 mnd - 2 år, 11/2-3 år, 3-5 år, 4-6 år, 5-7 år og 6-8 år.
Se oversikt hos Mikrodaisy.

Barnehage – Dine yndlingsdyr (fra 3 år) er den første i en serie av flere programmer i *Lek & Lær serien* fra Levende Bøker.
Her øver barna opp en rekke ulike ferdigheter og kunnskaper om bokstaver, tall, form og farge, regning og musikk. Spill, aktiviteter og kunnskapsleker i flere vanskelighetsgrader. Programmet krever forståelse av muntlige instruksjoner.

Ville dyr – En ekspedisjon i dyrenes verden fra *Lek og Lær serien* tar deg med til ulike typer natur rundt i verden som blant annet tropisk regnskog, savannen og skoger med mange opplysninger om dyrene som lever der. Spennende og lærerikt. Flere småspill og sanger.
Er angitt fra 3 år, men vil nok passe best litt videre oppover i alder.

Nye Puslebiten (fra 3 år) er et puslespill og feltutfyllings program med fine bilder, tegninger, lyder og muligheter til å lage egne oppgaver.
Du kan velge antall biter 2-8 eller om du vil ha med alle bitene som er laget.
Her kan du legge inn egne bilder fra digitalkamera og skanne inn bilder eller hente fra bildebanker. Kan også legge til dine egne lyder, tale, musikk osv. Det er enkelt å lage egne spill. Styres med mus, tastatur, berøringsskjerm eller brytere.

JOSEFINE er en serie på et stadig større antall programmer fra 3 år og oppover i skolealder. Gjennom mange ulike oppgaver og spill blir barna kjent med datamaskinen og dens funksjoner.
Josefine og Sofus i Gulrotparken (fra 3 år) viser oss Josefine og Sofus i fornøyelsesparken. Her finner du berg og dalbaner, radiobiler, styrkeprøve, huskekarusell, virvelvind, lykkehjul, spøkelseshus og mye mer.
Det er ulike vanskelighetsgrader for ulike aldre.
Josefine på ferie har forskjellige aktiviteter, puslespill, kortspill, memoryspill og leker. Mange utskriftsaktiviteter (fra 4 år)
Josefine og gjengen er den største og mest omfattende av Josefine programmene og inneholder en mengde aktiviteter, mye musikk og sang.
Josefine på skolen (fra 4 år) er et motiverende og aktiviserende program som er godt likt av barna og er både motiverende og aktiviserende. Her får de en smak på alfabetet, koselige historier, de kan klikke seg rundt i klaserommet og være med i skolegården.

MUMMITROLLET er en serie på flere programmer hvor barna møter Tove Janssons figurer. Passer fra ca. 3 -5 år og oppover.
Lek gjemsel med MUMMITROLLET er et interaktivt eventyr. Gjemsel-leken går fra rom til rom i Mummihuset med 200 animasjoner og massevis av morsomme lydeffekter, samt noen spennende overraskelser.
Vinter i Mummidalen inneholder mange morsomme spill, der det også finnes spill som er laget for to barn som ønsker å spille mot hverandre. En rekke utskriftsmuligheter som aktiviserer barna også etter at datamaskinen er slått av.
Mummitrollet - Den magiske lampen har eventyr, spill og aktiviteter, 3 nye sanger og en koselig fortelling om Mummitrollet.
Se oversikt over flere Mummi programmer hos forhandler.

Ludde og vennene hans (fra Gammafon) er et aktiviseringsprogram fra 3 – 6 år med mange rare og morsomme spill og oppgaver.
Ludde ringer til vennene sine og sammen utfordrer de hukommelse og gjenkjennelse, tall og mengder, reaksjonsevne og mange aktiviteter som passer førskole og første klasse. Gir god trening i å ta seg fram i ulike oppgaver og løse dem.

Albert Åberg – Jeg skal bare (fra 3 år) inneholder lek og fantasier med Albert, Skybert og pappaen hans. Varierte oppgaver. Krever forståelse av muntlige instruksjoner og forklaringer.
Spillet ble kåret til Årets Barnespill i Sverige 2003

Ole Brumm skolestart fra Disney Interactive er beregnet fra ca 4 år og skal inspirere barna til å eksperimentere med førskoleaktiviteter som telling, musikkmiks, uglas ”ABC” bibliotek, former og farger med mer. Ole Brumms tenkested gir mulighet til å lage bilde av eget tenkested.

Trudes tid og sted (4-8år) lærer barna om geografi og tid. Programmet inviterer til å lære om tiden: klokka, sekunder, minutter, timer, dager og måneder.
Barna får også kunnskap om kart og retninger, verdens kontinenter, hav og land.
Her kan de utforske og oppdage og utvikle nødvendig basiskunnskap. Mest aktuell for de godt over 4 år.

Min verden er et verktøy for *språk/begrepstrening* og lese/skrivetrening som brukes til å bygge opp situasjoner/fortellinger i bilde, tekst og tale. Verktøyet inneholder en rekke begreper som kan illustreres i situasjonsbilder og figurer. Figurene kan plasseres, flyttes og fjernes fra bildet på skjermen og gjøres større eller mindre.
Programmet består av et bildesett som omfatter "Eventyr", "Min dag", "Landskap/land og vann” og ”Situasjoner” som hver representerer 4 bakgrunnsbilder.
Kombinasjoner er mulig ved å kople ord eller tale til bilde, og den har en enkel tekstbehandler og en enkel lesetreningsdel.
Målgruppen er barn som trenger mer omfattende og mer variert språk- og begrepstrening. Det kan også brukes i vanlig lese- og skriveopplæring.
Programmet er nå gratis og skoler kan laste det ned fra www.skolenettet.no.

På landet er et Montessori-inspirert program som lar barna oppdage og lære på egen hånd fra et bondegårdsmiljø. De kan bygge bilder, oppdage ting, plassere figurer med tilhørende låter eller ord - og senere kan ord plasseres til figurer og ord kan skrives.

Diverse - kreativitet og utfoldelse.

KidPix Studio er et tegneprogram tilrettelagt for å stimulere barns kreativitet. Her kan barna fargelegge, male og animere. I programmet ligger ferdige bakgrunner, bilder, stempler og former og diverse verktøy som gir liv til tegningene. Passer for alder fra 4 år og langt oppover. Kan også tilpasses enkelt nivå.

Mamma Mø og Kråka (fra Gammafon) fra 4 til 8år inneholder mange morsomme spill, sprell og påfunn.
Blant annet kan man i Kråkestudioet lage musikk, og etterpå danse ku-disko til låtene. Ved stranda hjelper du Mamma Mø med å utføre flotte stup.

Karlson på taket (fra Gammafon) fra 4 til 10år inneholder 20 ulike aktiviteter med Lillebror og Karlson. Blant annet slukker man branner, leker med Lillebrors dampmaskin, spytter kirsebærsteiner på blink og skumle ting skjer i byen.

PELLE Politibil (fra Pan Vision) inviterer til lek og spill hvor du lærer hvilke regler som gjelder i trafikken for å gå veien til skolen, hvordan ulike trafikkskilt ser ut og hva de betyr. Man får se og høre fortellinger fra Pelles spennende liv, hjelpe Pelle til å kjenne igjen tyven og pusle politibiler, ambulanser og brannbiler.
Pelle Politibil retter seg mot de minste barna, hvor også de skal lære ett og annet om å oppføre seg i trafikken.

Horse Adventures (Barbie software) er for hesteinteresserte barn og inneholder aktiviteter lagt inn som et mysterium som skal løses.
Du må velge hest, børste manen og stelle hesten, trene på sprangriding for så å utforske stiene for å finne skulte spor og møte mennesker på veien som kan gi opplysninger til å løse mysteriet.

Prinsessens drømmeslott (Disney Interactive) fra 3 år er et program som stimulerer til kreativitet.
Alle små jenter som har drømt om å være en ordentlig prinsesse kan velge Tornerose, Snøhvit eller Askepott som sin ledsagerprinsesse. Her kan de designe sine egne prinsessekjoler og lage prinsesseeventyr med seg selv i hovedrollen.
Lag en tredimensjonal modell av deg selv – du kan legge inn bilde av ditt eget ansikt. Du kan også lage en prinsessecollage med animasjon, figurer, lydeffekter, musikk og tekst. Bildet av collagen kan du sende via e-post.

102 Dalmatinere (Disney Interactive) fra 6 til 10år kaller seg actionspill for utforsking, utfordring og reaksjon. Her er to dalmantinervalper som leter etter søsknene sine og må unngå farer som truer.
Kan styres med taster, men egner seg best til styring med joystick. Krever en viss evne til utforskning og reaksjon.

Ord for Ord Engelsk er et program basert på tegneserier og gjør det til en lek for 4-12 åringer å lære seg nye ord på engelsk. Klikk på bildene for å høre hva de betyr. Enkelt å ta seg fram i og en morsom måte å bli kjent med et annet språk på i tidlig alder.

Skoleforberedende aktiviteter

Se over
Josefine på skolen
Ole Brumm skolestart
Min verden.

Første klasse (*Lek og Lær* serien) er fra 5 år og har morsomme kunnskapsspill. Programmet øver opp en mengde ferdigheter som bokstavforståelse, ordforståelse, addisjon og subtraksjon, staving og musikkunnskaper**.** Kan brukes av de eldste førskolebarna til trening før den formelle opplæringen.
I serien finnes også Andre klasse og Tredje klasse.

Rim stimulerer til lek med språkets lydsystem via bilder, tekst og lyd.
Spesielt godt egnet for barn i 6-årsalderen som trening før den formelle lese- og skriveinnlæringen tar til. NB! Programmet er av eldre dato og kan ikke skaffes overalt. (Mikrodaisy)

SOS **"**Setninger Ord Stavelser - for språklig bevisstgjøring" egner seg spesielt godt for barn i 6-års alderen, dvs. før den formelle lese- og skriveinnlæringen tar til. Barna får via ulike aktiviteter innsikt i at språket kan deles inn i setninger, ord og stavelser. NB! Samme produsent som programmet RIM og er av noe eldre dato.

Mettes mattefjøs (3 – 8 år) hjelper barn å skaffe seg grunnkunnskaper i matematikk. I sju underholdende aktiviteter får barna utforske tall, former, mønster, addisjon og subtraksjon. Alt dette mens de bygger musehus og har det gøy i Mettes Mattefjøs.

Tall-lek inneholder øvelser som dekker grunnleggende talltrening, tallrekkefølger og mengdetrening i tallområdet 1-9. Blant 9 øvelser kan barna trykke på et tall, telle ting, hvor mange?, prikk til prikk med mer.

Verktøyprogrammer

Det finnes verktøyprogrammer som kan *tilpasses* den enkeltes ferdigheter og som gjør inngangsterskelen til læring lettere.
Verktøyprogrammene krever vanligvis noe mer datakompetanse, men det finnes både enkle og litt mer kompliserte verktøy:

Verktøyprogram til presentasjon av bilder:

ACDSee 8.0 (eller 9.0)er et presentasjonsprogram som egner seg godt til å lage bildepresentasjoner med lyd og tekst. I tillegg har det et bildebehandlingsprogram som gjør det mulig å redigere bilder. Programmet har en vesentlig fordel ved at bildene fyller hele skjermen ved framvisning. For mange brukere er det helt nødvendig fordi menylinjene og andre omkringliggende ting forstyrrer skjermbildet.
Det er verdt å merke seg den store fordelen dette programmet har ved en kjørbar exe-fil som gjør det mulig å kjøre presentasjoner fra en CD eller USB pinn på hvilken som helst maskin uten at programvaren ACDSee er installert.
Programmet kan bare legge inn stillbilder, ikke videosekvenser.
Det er enkelt å ta i bruk og man kan legge inn lyd og tekst til bildene.

Mange brukere utfører mange og raske trykk slik at bildeframvisningen hopper for fort over til neste bilde. Da er man avhengig av programmer som gir mulighet for tidsinnstilling på hvor lenge bildene skal bli stående på skjermen før neste trykk. Dette er ikke mulig i ACDSee 8.0.

Programmet kan kjøpes over nett **http://www.acdsystems.com** eller hos Mikrodaisy.

Musse er et verktøyprogram for å lage enkle trykk/hende sekvenser innenfor aktivisering, stimulering og begrepstrening. Man kan sette sammen alle slags bilder, film, tekster og lyder til enkle bildesekvenser. Ved for mange trykk eller upresise og ufrivillige trykk, *kan det legges inn forsinkelse* tilpasset ønsket tidspunkt for hvor lenge et bilde skal stå, eller turtaking før neste bilde.

Programsnekker er mye brukt i spesialundervisningen til begrepstrening og i kommunikasjonssammenheng (RollTalk) og kan skreddersy programmer til den enkelte bruker. Programmet krever noe mer datakunnskap, men ikke store programmeringskunnskaper. Det egner seg også til bildepresentasjoner med tekst eller lyd. Kan tilpasses med forsinkelse hvis det er problem med upresise trykk på bryter eller museknapp.

Det finnes også andre presentasjonsprogrammer til tilsvarende bruk..

Programmene forhandles bl.a. hos:

* **Mikrodaisy**, Kartverksveien 7, 3511 Hønefoss, tlf. 32 17 14 00. De har felles programvarekatalog for undervisning og nettbutikk. Nett adresse: www.mikrodaisy.no
E-post: salg@mikrodaisy.no

* **NorMedia,** Postboks 24, 1450 Nesoddtangen, tlf. 66 91 54 40,
fax 66 91 20 45. Har godt utvalg i programmer for spesialundervisning.
Full informasjon om alle NorMedias produkter, demoer, brukerstøtte, nyheter etc. finnes på: www.normedia.no og kontakt@normedia.no

* **Læringssenteret** har lagt ut et større antall programmer gratis som kan lastes ned fra nettet (Skolenettet) http://skolenettet.ls.no

* **Tanum bokhandel** i Oslo tar imot bestillinger på tlf. 22 41 11 00 eller e-post barn@tanum.no . Programmene er ikke tilgjengelige i butikken

Frambu, april 2009
Torill Melfald
Spesialpedagog